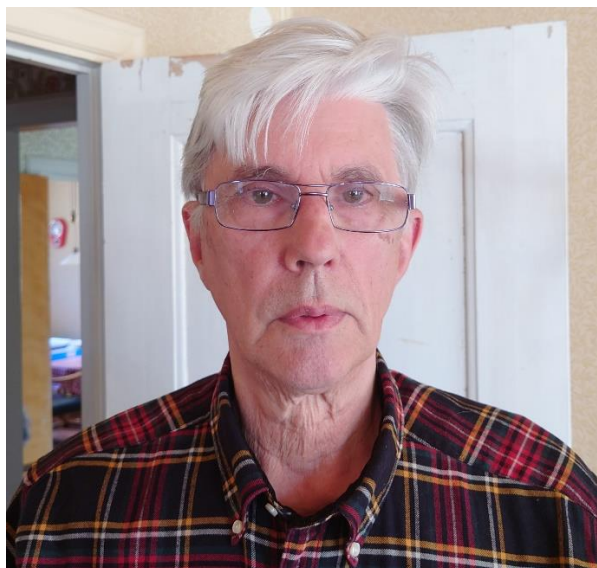

Martin Stelander

Född: 1952

Martin studerade till läkare och en natt hände en incident på sjukhuset som gjorde att han började fundera på att lära sig självförsvar. Detta resulterade i att han började träna aikido i KFUM Uppsala för Ichimura-sensei 1976. Men för att kunna aikido sa Ichimura att man måste behärska iaido. I början var iaido-träningen integrerad i den normala aikido-träningen men så småningom övergick den i separata träningar. Ganska snart visade det sig att Martin tyckte att iaidon var mer intressant än aikidon.

Foto 1 - Uppvisning av Martin Stelander på 80-talet

Träningen kunde vara hård. En gång på träningsläger med Ichimura-sensei, med bokuto, skulle de öva hugg först 100 men det fortsatte, kanske ska vi göra 200, men det fortsatte. Det är nog 500 men det fortsatte, aha 1000 men nej det blev hela 90 minuters passet.

På slutet av 70-talet hade Ichimura av Komaki-sensei många träningsläger tillsammans. En annan gång hade de helgläger lördag och söndag. När Martin kom in på söndagen dök ingen annan av deltagarna upp för söndagspasset. De två närvarande tränarna tyckte det blev tråkigt att bara ha en elev. Komaki-sensei var också pådrivande för att arrangera uppvisningar och det första iaidotävlingarna i Sverige. Ett par av dessa vann Martin i bland annat i Stockholm 1980.

1982 bildade man KFUM Uppsala Iaidoklubb och Martin blev tränare i iaido efter Ishimura-sensei 1985. I stället för Zen Nippon Kendo Renmeis följde man Zen Nippon Iaido Renmei iaido. Vid denna tid hade också initierats ett samarbete med kendons gästinstruktörer och dessa brukade besöka klubben på vårterminen. Den främste av dessa tränare var Kon-sensei enligt Martin. Martin övertog också Ichimura-senseis roll som tränare för finsk iaido. Vilket innebar att Martin besökte Finland minst fyra gånger om året för att hålla läger i iaido.

Foto 2 – Iaido-läger i Finland 1987

1985 åkte Martin till Japan för att träna för Takada-sensei, 9 dan Mushinden Ryu, och bo hemma hos honom under 5 veckor i Yokohama. Takada-sensei har tränat för Matsuru-sensei som i sin tur tränat för Nakayama-sensei som ses som grundaren av den moderna iaidon. Det var träning 7 dagar i veckan, dagtid på ett antal närliggande klubbar och kvällstid träning ensam för Takada-sensei. Av Takada-sensei fick Martin en Ninteigradering, dvs personlig gradering av ens sensei, till 2 Dan. Besöken skedde runt 1 maj och under den veckan besökte man Kyoto och tränade med iaidoka från hela Japan. Deltagarna var cirka 500 och kom från alla Japans regioner. Det var väldigt speciellt att höra alla dessa stämma in i iaido-sången. Besöken innebar också deltagande i tävlingar och 1989 var Martin med i Yokohamalaget som kom femma i Zen Koku Iaido Renmeis lagtävling det året.

1985 åkte Martin till Japan för att träna för Takada-sensei, 9 dan, Menkyo Kaiden, Mushinden Ryu, och bo hemma hos honom under 5 veckor i Yokohama. Takada-sensei har tränat för Matsuru-sensei

som i sin tur tränat för Nakayama-sensei som ses som grundaren av den moderna iaidon. Det var träning 7 dar i veckan, dagtid på ett antal närliggande klubbar och kvällstid träning ensam för Takada-sensei. Av Takada-sensei fick Martin en Nintai-gradering, dvs personlig gradering av ens sensei, till 2 och 3 dan. Besöken i Japan skedde runt 1 maj och under den veckan besökte man Kyoto och tränade med iaidoka från hela Japan. Deltagarna var cirka 500 och kom från alla Japans regioner. Det var väldigt speciellt att höra alla dessa stämma in i iaido-sången. Besöken innebar också deltagande i tävlingar och 1989 var Martin med i Yokohamalaget som kom femma i Zen Koku Iaido Renmeis lagtävling det året.

Martin fortsatte att besöka Japan varje år fram till 1991. 4 Dan tog han för Zen Nippon Iaido Renmei och till sist 5 Dan 1990 för Dai Nippon Iaido Renmei. Han håller nu 5 Dan som hedersgrad i Takada-senseis egen organisation. När Sveriges första landslag i iaido skulle tas ut erbjöds Martin en plats men han tackade nej.

Några höjdpunkter från tiden med Takada-sensei var:

- Första gången hans såg sensei utföra iai, det var med mycket mer kraft och precision än han sett det utföras förut.
- Alla träningar ensam med sensei, där han oftast bara fick höra vad han gjort fel.
- Senseis tameshegi hugg som klöv riskärven men till allas förvåning stod toppen kvar efter hugget som om det inte hade träffat.
- Den gången de var i en park och Martin upplevde den iaido han såg var som om det skulle vara en riktig samuraj, en historisk krigare, som han hade framför sig.

Foto 3 – Gruppbild från träning i Japan med Martin Stelander sittande till vänster och bredvid honom Takada-sensei.

1994 stod Martin inför ett val, fokusera på sitt nu mycket krävande arbete eller satsa på iaidon. Valet blev jobbet och här spelade nog upplevelsen av att iaido på högnivå kunde upplevas som just en dödsmaskin också in. Martin överlämnade tränarskapet i sin klubb till Martin Agback.

Sina iaido-svärd har han kvar men iaidon använder han nu mer i sitt dagliga sätt att vara i stället för att utföra den med ett svärd. Men han har också genomfört en höftoperation och känner att utöva iaido skulle kunna vara en för stor belastning för hans kropp.

Nedtecknat av Hans Lundberg i maj 2023.